

Putiniň ekspansiýasyndan «utanýan» Hruşýowyň agtygy atasynyň bu çozuşy «peslik» hasaplajagyny aýdýar

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar, Sözler

написано kitapcy | 24 января, 2025

Putiniň ekspansiýasyndan "utanýan" Hruşýowyň agtygy atasynyň bu çozuşy "peslik" hasaplajagyny aýdýar PUTINIŇ EKSPANSIÝASYNDAN «UTANÝAN» HRUŞÝOWYŇ AGTYGY ATASNYŇ BU ÇOZUSHY «PESLIK» HASAPLAJAGYNY AÝDÝAR

Nýu-Ýorkda ýasaýan Nina Hruşýowa ýadro howpy ara düşende sowet lideri N.Hruşýowyň we Jon Kennediniň «ýüreginiň agzyna gelendigini» gürrüň berýär.

Nikita Hruşýowyň agtyklaryndan Nina Hruşýowa Wladimir Putiniň Ukraina çozmagyndan «utanýandygyny» we merhum sowet ýolbaşçysynyňam Ikinji jahan urşundan soň täzeden dikeldilen şähere rus goşunlarynyň hüjüm etmegini «peslik» saýjagyna ynanýandygyny aýtdy.

Hruşýow 1971-nji ýylда aradan çykanda 5-6 ýaşlaryndaky Nina Hruşýowa atasynyň we ABŞ-nyň Prezidenti Jon Kennediniň 1963-nji ýlyň raketa konfliktini bary-ýogy birkuç günde çözendigini, sebäbi ikisiniňem ikitaraplaýyn ýok etme ähtimallygyndan ýaňa «ýürekleriniň agzyna gelendigini» gürrüň berýär.

Hruşýowa «The Independent» habarlar gullugyna «Birem şu güne serediň. Putiniň ýüreginiň agzyna geljek gümany ýok» diýýär.

Hatda onuň ýadro gorhanasyny gurandygyny aýdýar.

1964-nji ýylда doglan we 2002-nji ýylда ABŞ-da ylmy iş bilen meşgullanmaga başlan Hruşýowa hazır Nýu-Ýorkyň ýörite ylmy-barlaglar uniwersitetiniň «The New School»-ynda halkara

gatnaşyklary ugrunyň professory. Hruşýowa Putiniň Ukrainany doganlyk ýurt hasaplap, soňam cozandygy sebäpli özuniň «sepmeden gaýdan» ýaly bolandygyny we Russiýanyň Prezidentiniň hereketi üçin utanýandygyny aýdýar.

Hruşýowa «Urşuň öňüni almaga synanyşandygyny öňe sürendigine garamazdan Russiýa bilen birdigi aýylan, doganlyk Ukraiina ýurduna hakykatdanam uruş yglan edendigine ynanamok» diýär. «Bu hasam beter Orweliňkä meňzeş görüljek ähli distopik romanlar ýaly. Bilyäñiz-ä, Haksli, Orwel ýaly... Aslynda isläniňizi saýlap bilersiňiz.»

Hruşýowa dowam edýär:

«Putiniň näme isleýänine düşünmek indi has kynlaşdy. Kimdir birileriniň nämünçin häzirem meni gözleýänine-de düşünemok. Sebäbi men ýalnyşdym.

Geçen duşenbe gününe çenli gidip bir ýurda, häzirem özüne ýakyndygyny aýdýan ýurduňa cozmagyň näderejede öz-özüňi heläklemekdir diýip düşünýärdim. Hususanam amerikan kontrrazwedkasy bilen turan şunça gopgundqn soň.

«Nabokow. Sungatyň we syýasatyň arasyndaky Russiýa» («Nabokov: Russia Between Art and Politics»), «Putiniň aýak yzlary. Russiýadaky 11 wagt ölçegi boýunça bir imperiyanyň ruhunu gözlemek» («Putin's Footsteps: Searching for the Soul of an Empire Across Russia's Eleven Time Zones») ýaly birnäçe kitabyň awtory Hruşýowa Günbataryň konfliktden gowy baş alyp çykyp bilmändiklerini we rus lideri synap-oýnaýan ýaly bolandyklaryny aýdýar.

Hruşýowa Baýden hökümetiniň azda-kände garşylyk görkezmegi üçin Putini öjükdirmek isleýän ýaly hereket edendigini aýdýar. Öňki sowet ýolbaşçysynyň agtygy «Serediň, bärde gürrüsiz ýalnyşlyk Putinde, sebäbi näçe degnaňza degilýänem bolsa, gidip bir ýerini bombalabermeli diýen zat ýok» diýýär.

«Emma Baýden hökümetiniň maksady boş gygyryp muny togtatmak bolan bolsa, onda bu görnüp duran zat – oňaran zatlary bolmady. Olaryň häzirki düşündirişleri näme bolanda-da iş başarmaýandyklaryny görkezdiler, çünkü bu gornetin ýalnyş syýasatdy.»

Birtopar analist ýaly Hruşýowa hem Putiniň araçäge süren

güýçleriniň howpundan peýdalanyп, NATO bilen Günbatara garşy artykmaçlyk gazanmaga jan edýändigini pikir edýändigini we Putiniň «pähimlilik» görkezjekdigini çaklaýandygyny aýdýar. «Mälím bolşy ýaly, NATO döwletleriniň diplomatiki tagallalary käte emelsizjedi. Muňa Britaniýanyň Daşary işler ministri Liz Trussyň Russiýanyň Daşary işler ministri Sergeý Lawrow bilen geçireren we rus diplomatyň «lal bilen keriň» gürrüñine meñzeden ýygnagy-da degişli.»

Hruşýowa «Ýene bir gezek nygtap aýdýaryn: Putinden başga hiç kimi günäkärlämok, sebäbi degnaňa degiläýen-de...» diýýär.

Bu doly diýen ýaly uly kowid belasynyň soňky sindromy ýaly bolup görünýär. Käbir adamlaryň gahary gelende uçar işgärini urýandygyny ýa-da kimdir birini ýumruklaýandygyny bilýänsiňiz. Putinem şolar ýaly ýagdaýda «Maňa hiç zat gyzykly däl, ýurdy bir bombalaýyn» diýdi.

«Ýagny, Putinden başga hiç kim munuň jogapkäri we günäkäri däl. Şonuň üçinem onuň jogapkärçilige çekilmegi gerek.»

Hruşýowa konfliktden çykmagyň aňsat bolmajagyny aýdýar. Günbataryň gelejekde Russiya bilen has gowy gatnaşyklary açmagyň ýoluny tapyp biljekdigini, emma şu golaýda öz ünsüni häzirki konflike bermelidigini aýdýar.

Hruşýowa Moskwada doguldy we Moskwa Döwlet uniwersitetini tamamlandan soň 1998-nji ýylда Prinstonda doktorlyk dissertasiýasyny gorady.

Hruşýowa blogynda şeýle ýazýar:

«Göterýän familiýama buýsanýaryn. Bu meniň atam Nikita Hruşýowyň familiýasy. Biz bärde atam bilen bile onuň Moskwanyň elli kilometre golaý günbatarynda ýer alan Petro Dalneyédäki pensionerler öýünde bolýarys.

Bu familiýa eýe bolmagyň diňe bir jogapkärçiligi bar: Gürleşýän adamlarym köplenç meniň bilen däl-de merhum sowet lideri bilen gürleşýär. Käwagt özümi olaryň ideologik gyzyklanmalary ýa-da taryhy ýatlamalary üçin dekorasiýa ýaly duýýaryn, edil siziň dynç alyş merkezinde Nikson, Klinton, Şwarsnegger ýaly ýasama keşpler bilen surata düşüşiňiz ýaly.

Hruşýow ömrüniň köp bölegini Gündogar Ukrainiananyň Donbas oblastynda işläp geçiripdi. Ikinji jahan urşunda 1941-nji

ýylda nemes faşistleri Kiýewi eýeläp doly weýran edipdi we 1 million 600 müňden gowragy jöhit bolan 5 miliona golay ukrainalynyň ganyna galypdy. Hrušýow uruşdan soň Ukrainanyň Kommunistik Partiýasynyň baş sekretarlygyna bellenip, Kiýewiň we ýurduň galan bölegini täzeden dikeldenden soňra Stalin maslahatçysy bolup Moskwa ugradylypdy, 1953-nji ýylda-da SSSR-iň döwlet ýolbaşysy wezipesini eýeläpdi. 1964-nji ýylda bolsa işden gitdi.»

N.Hrušýow ýatlamalarynda Ukraina üçin şeýle ýazýar:

«Ukrain halkynyň meni gowy görendigini aýdyp bilerin. Ol ýerde geçirilen ýyllarymy ýadymdan çykaramok. Jogapkärçilikler bilen doly döwür boldy, emma çak edişimdenem gyzykly geçdi.»

Hrušowa atasynyň ýaragly çaknyşyklaryň ýitgisinden habarly uruş generalydygyny aýdýar. Şonuň üçinem onuň üstünden gülnenem bosa, ýaraglanşygy bes etmek üçin tagallasyny gaýgyrmandy.

Atasynyň Putiniň hereketine nähili garajakdygy hakynda näme pikir edýändigi soralanda, Hrušýowa şu jogaby berýär:

«Hrušýow Ikinji jahan ursundan soň Kiýewi täzeden gurdurypdy, bu şäheri aýratyn gowy görýärdi. Ol Kiýewi öñki durkuna getirip, gaýtadan janlandyrmak üçin elinden gelenini etdi, indi bolsa şäher başga bir rus lideri tarapyndan bombalanýar.»

Hrušýowa sözlerine şeýle dowam edýär:

«Muny iňňän ýaramazlyk we peslik hasaplardy, şeýle bolmagyna-da hiç bir ýagdaýda ýol bermezdi.»

Andrew BUNKOMBE.

04.03.2022 ý.

<https://www.independent.co.uk/news/world> Publisistika